

వివాహము నాదే

మీసెన్ కైలాసంగారు ఆ నియోజక వర్గంలో నిల్చున్న దనగానే విజయం తిథ్యం అన్నారు ఆ నియోజక వర్గంలోని ప్రజలు. అంతవరకూ ఆమె ఎక్కడ కూర్చుండో ఆ నియోజక వర్గ ప్రజలకే కాదు, ఆమె గారికి టికెట్లు ఇచ్చిన ఇచ్చిన ఆ పార్టీకే తెలియదు.

అంత వరకు మీసెన్ కైలాసం జి. ఓ. (గజెటెడ్ ఆఫీసరు) కుర్చీలో (రివాల్యూషన్ ఛైర్లో) కూర్చుంది. జి. ఓ. నుంచి ఎన్. జి. ఓ. గా మారిన మీసెన్ కైలాసం, రివాల్యూషన్ ఛైర్ దిగి. సాదా చెక్క కుర్చీలో చస్తే కూర్చో నన్నది. తనంటి వ్యక్తిని చెక్క కుర్చీలో కూర్చోమని ఆర్డరు ఇచ్చిన ప్రభుత్వాన్ని దుమ్మెత్తి పోసింది. పాలకు లకు బుద్ధిలేదన్నది. అసలు ఈ దేశం బాగుపడదని గంగ నెర్రులెత్తి కేకలు వేసింది. చివరకు రాజీనామా ఇచ్చి, తన లాంటి మేధావి సర్వీసెస్ను పొందడం చేతగాని ప్రభుత్వాన్ని చూసి జాలిపడింది.

తన లాంటి వాళ్ళు పాలకవర్గంలో వుంటేగాని ఈ దేశం బాగుపడదనే విశ్వాసం ఆమెకు కలిగింది. భర్తపోతూ పోతూ వదిలేసిన మూడు ఎకరాల మాగాణి పొలం చూసుకోవటానికి, ఏ నాడో వదిలేసిన గ్రామంచేరింది. అనతి కాలంలోనే మంచి కలుగుబడి సంపాదించుకుంది. ఆ నియోజకవర్గంలో టికెట్ సంపాదించుకుంది.

ఇంతకీ ఆమెగారి విజయం గురించి అభిజ్ఞవర్గాల వారంతా ఊహగానం చేయడం ఆమెగారి పేరు బలమేకాక, ఆమెకు టికెట్ ఇచ్చిన సీదాపార్టీ సాదా రాజకీయాలే చాల వరకు కారణం కావచ్చు! కాని ఆమె గారికి మాత్రం తన గొప్పతనమే తనకు విజయాన్ని సాధించి పెడుతుందనే పూర్తి నమ్మకం వుంది. ఆ నియోజక వర్గ ప్రజలు అంత మూర్ఖులు కాదనీ, ఎవరికి ఓటివ్వాలో వాళ్ళకు బాగా తెలుసుననీ, తనలో తనే ఎన్నో సార్లు అనుకుంది.

అసలా పార్టీ మధ్య తరగతి ప్రజల్లో వుట్టినా కార్మిక, ధనక వర్గాల అభ్యుదయమే తమ ఆశయమని బహిరంగంగా ప్రకటించుకున్నది. ఆ పార్టీ టికెట్ దొరగ్గానే, ఆ అభ్యుద్ధుల విజయం తద్వారనేందుకు మరొక కిటుకు కూడా వుంది. ఆ పార్టీ వాళ్ళు అతివాదుల్లో అతివాదులు గనూ, మితవాదుల్లో మిత వాదులు గనూ వుంటూ వచ్చారు. కాని ఇప్పుడు దేశపరిస్థితుల దృష్ట్యా కానీ యుండి ఎంపీస్ దృష్ట్యా కానీ యుండి, ఎమయితేనేం గాని, అతివాదుల్లో మితవాదులు గా, మితవాదుల్లో అతివాదులు గా మారిపోయారు.

తామూ తమ పార్టీ సర్వనాశనమైనా వామపక్షాలతో చేతులు కలకబోమని, పార్టీనాయకులు పదేపదే ఉద్ఘాటించి మిత్ర వాదుల మనస్సులను చూర గొన్నారు.

అందుకే తమ పార్టీ ఎన్నికల యుద్ధంలో దూకటం తోనే విజయలక్ష్మి పూలమాలతో ఎదురు వస్తుందనీ, కనీసం రెండుమూడు రాష్ట్రాల్లోనైనా మంత్రి వర్గ నిర్మాణం జరుగుతుందనీ కలలు కన్నారు.

మిసెస్ కైలాసంగారు, మిసెస్ వైకుంఠం, మిసెస్ పరాంకుశం, శ్రీమతి శిఖండి, శ్రీమతి ముకుందం మొదలైన మహిళా మణులతో, ఎన్నికల ప్రచారం ప్రారంభించగానే ఎదుటి పార్టీవార్య గొంతులు పక్షవారతం వచ్చినట్టు బిగుసుకు పోయాయి.

ఆమె గారికి రామలింగం, భుజంగం ఇద్దరూ రెండు భుజాల్లా పని చేశారు. రామలింగంగారి మంచితనము, భుజంగంగారి కరుకుతనమూ ఆ నియోజక వర్గంలోని ఓటరు మహాశయులను తమ వైపుకు ఆకర్షించుకోగలిగినై.

కూలీ పేటల్లో బీదలపార్టీగానూ రైతు వీధుల్లో రైతు పార్టీగానూ, పెద్దబజార్లో మధ్యతరగతి ప్రజల పార్టీగానూ చెలామణి అవుతున్న తమ పార్టీకి విజయం తథ్యమని, రామలింగం భుజంగం మిసెస్ కైలాసానికి నమ్మకం కలింగిచారు. ఆ దెబ్బతో ఆమె తనకున్న ఆ మూడు ఎకరాల మాగాణి అమ్మడం జరిగింది.

తన తప్పక ఎం. ఎల్. వ. అవుతుంది. ఆ తర్వాత చిన్న ముత్రిణి కాలేక పోతుందా? తప్పకు. ఇలాంటి ముప్పి మూడేకరాలు ఒకతెక్కా! అలాంటి ఎకరాలు ఎన్నయినా సంపాదించుకోవచ్చు! అనుకొంటూ దస్తావేజు మీద సంతకం పెట్టింది మిసెస్ కైలాసం.

ప్రతి ఓటరు అవసరాల్ని; ఉద్దేశాల్ని పసిగట్టి వాగ్దానాలు చేస్తూ ప్రచారం సాగించారు. మిసెస్ కైలాసం తాలూకు వారు.

బీదలు సాగుచేస్తున్న భూములకు పట్టాలిప్పిస్తామనీ ఎన్. జీ. ఓ. లు వుంటూ వున్న చోటు హక్కు భుక్తం చేస్తామనీ ప్రచారం సాగించారు. మిసెస్ కైలాసంగారి గొప్ప తనాన్ని గురించి చెబుతూ - ఆమె దేశంలో ప్రబలిపోతున్న అవినీతిని, అన్యాయాన్ని చూసి సహించలేక గెజిటెడ్ ఆఫీసరు ఉద్యోగానికి రాజీనామాచేసి రాజకీయాల్లోకి ఉరికిందినీ ఆమెలాంటి వ్యక్తిని ఎన్నుకోవడం ప్రజలు తమను తామే గౌరవించుకున్నట్టనీ శ్రీమతి శిఖండి గంట వాయిచినట్టు వేదికల మీద ఎక్క అనర్థంగా ఉపన్యాసాలు ఇస్తోంది.

ఒక బహిరంగ సభలో మిసెస్ కైలాసం ఏమంటున్నారో వినండి - "మహాజనులారా! నన్ను గెలిపించి మిమ్మల్ని మీరే గౌరవించుకోండి! (జనంలో నవ్వులు) నవ్వకండి నేను చెప్పే దేమంటే మన దేశంలో ... మన ఈ భారత దేశంలో ... రెండే రెండు పార్టీలున్నాయి. మిగతావన్నీ చిల్లర పార్టీలు. దేశంలో ఎక్కడ చూసినా లంచ గొండితనం

పెరిగి పోయింది. కాగడా వేసి వెతికినా నీతి నిజాయితీ కనిపించడం లేదు. కార్మిక కర్షకలకు నిజమైన ప్రాతినిధ్యం వహించి, దేశంలో సోషలిజాన్ని స్థాపించ గలిగేది నిజంగా మన పార్టీయే. కూలీవాళ్ళ దగ్గరనుంచి జమీందార్ల దాకా మన పార్టీలో వున్నారు. అంటే కూలీలకు జమీందార్లమీద సమ్మకం రుజువు అయిందన్న మాట. అంటే మన పార్టీ కూలీలకూ జమీందార్లకూ మధ్య వైషమ్యంకాక, సామరస్యం కుదిరించగలిగింది.

వేదిక మీద అధ్యక్షాసనంలో కూర్చునివున్న మిసెస్ వైకుంఠం చప్పట్లు కొట్టింది. సభలో కరతాళ ధ్వజాలు మిన్న ముట్టాయ్ మిసెస్ కైలాసం బొడ్డా దోపుకున్న కర్పిపుతీసి ముఖం తుడుచుకొని ఓ సారి గర్వంగా సభను కలియచూసింది. ఆమెకు ఒత్తులేని కొన్ని శబ్దాలకు ఒత్తులు పెట్టి పలకటం అలవాటు.

“ఈ మధ్య మన పార్టీకి ఎవరో మహారాజ్జులూ, జమీందార్లూ, విదేశీయులూ లక్షలిచ్చారని చిల్లర పార్టీల వాళ్ళు పుకార్లు తేవదీశారు. అవన్నీ ఒట్టిపుకార్లే. పోనియ్! ఒక్కవేళ ఇచ్చారే అనుకుందాం?”

సభలో కలకలం “వినండి! వినండి!” అనే కేకలు. మిసెస్ కైలాసం ఒకసారి దగ్గి, ఎదురుగా వున్న గ్లాసులోని నీరు సిప్ చేసి సున్నితంగా పెదవులు కర్పిపుతో అద్దుకొని మళ్ళీ ప్రారంభించింది.

“ఇలా ఇచ్చారే అనుకుందాం. దీనినిబట్టి, మనపార్టీకి

విదేశాల్లోనూ, జమిందార్లలోనూ వున్న పలుకుబడి స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. మనపార్టీ అధికారంలోకి రాగానే తల వొక్కింటికి పదేకరాలు పంచి పెడుతుంది.”

“మరి రెండు తలకాయలుంటే?” ఎవరో తేచి ప్రశ్నించారు.

“రెండుపదులు ఇరవై.” తడుముకోకుండా సభాధ్యక్షురాలు మిసెస్ వైకుంఠం కంఠం దేవుడిగుడిలోని గంటలా ఖంగన ప్రమోగింది. మల్కీ సభలో కరతాళధ్వనులు!

“ప్రజాసేవ య్యాలనేభావం నన్ను నిద్రపోనిచ్చింది కాదు. అందుకే గెజిటెడ్ ఉద్యోగం వదులుకొని, మీ మధ్యకు వచ్చి నిలబడ్డాను. మీరు కూడా కేవలం మాబ్, అదేమందలా ప్రవర్తించకుండా విచక్షణాజ్ఞానంతో ఓట్లువేసి నన్ను గెలిపించి, నాకు మీ అందరిసేవ చేసే అదృష్టాన్ని కలిగిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.” అంటూ మిసెస్ కైలాసం సభకు ఓ పెద్ద నమస్కారం పెట్టి కూర్చుంది.

ఈ విధంగా సభల్లోనూ, ఇళ్ళకు వెళ్ళి తమపార్టీ అధికారంలోకి రాగానే, తమపార్టీ చెట్టునీడక్రింద వున్న వాళ్ళందరికీ తలోమేడా కట్టించి ఇస్తామన్నారు. అందాకా తాము నిర్మించిన గాలిమేడల్లోనే వుండిపోమ్మన్నారు.

తాటస్థ్యంలో పాక్షికత్వాన్ని, పక్షపాతంలో తాటస్థ్యాన్ని, ఏకత్వంలో భిన్నత్వాన్ని ప్రజాస్వామ్యంలో నియంతృత్వాన్నీ, పెట్టుబడి దారీ వర్గ ప్రభుత్వంలో ప్రజాస్వామ్యాన్నీ అయోమయ లో స్పష్టతనూ చూపగలిగింది

తను పార్టీ ఒక్క-టే వన్నారు. అన్నింటికీ-టే వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యానికి తమ పార్టీ ప్రాధాన్యం ఇస్తుందట. తమ పార్టీలో ప్రతి నభ్యుడికి, నాయకుడికీ తన ఇష్టం వచ్చినట్టు మాట్లాడే స్వాతంత్ర్యం వుంటుందట.

ఎన్నికల తేదీ దగ్గర పడుతున్నకొద్దీ ప్రచారం ముమ్మరంగా సాగిపోతూంది. శ్రీమతి శిఖండమ్మ వెళ్ళిన చోటల్లా మరో పార్టీవాళ్ళకు మంచినీళ్ళు కూడా పుట్టవనే నమ్మకం వుంది ఆ పార్టీవాళ్ళకు. ఆఖరి క్షణాల్లో రామలింగంగారు అమాంతం ఓటర్లను కావలించుకొని ఆవురుచున్నారు. తను పార్టీనీ, అభ్యర్థినీ కాకపోయినా తనను చూసేవా ఓటు వెయ్యమని వేడుకున్నాడు. ప్రేమలేకపోయినా జాలివల్లనైనా వెయ్యమన్నాడు. వేస్తానని వాగ్దానం చేసిందాకా పట్టుకున్న కాళ్ళు విడిస్తే వొట్టు.

ఆఖరిక్షణంలో భుజంగంగాకి ఆవేళిం పెరిగిపోయింది. భూమ్మీద కాళ్ళానలేడు. ఎదటి పార్టీవాళ్ళను నోటికొచ్చిన బండబూతులూ తిట్టారు.

శ్రీమతి శిఖండమ్మ నాయకత్వాన పాతికమంది మహిళలదాకా ఇంటికి వెళ్ళి ఆడంగులకు పళ్ళూ పువ్వులూ, పసుపూ కుంకుమా ఇచ్చి ఓట్లు అడిగారు. ఆడవాళ్ళ ఓట్లన్నీ తమకే వడిపోతాయనే నమ్మకం కలిగింది. మిసెస్ కైలాసం "ఏం చేసినా ఆడవాళ్లే చెయ్యాలి. వాళ్ళకున్న తెగింపు మొగవాళ్ళల్లో ఎక్కడుంది." అంటూ మురిసిపోయింది.

మహిళామణుల ప్రచార ధాటికి వోట్లర్ల తలలు ఊగినలాడి పోయినై. బాలెట్ పెట్టెలు నిండిపోయినై, మిసెస్ కైలాసానికి విజయం తథ్యం అన్నారు. కనీసం పది వేలన్నా మెకారిటీ వుంటుం దన్నారు లాబీ వర్గాలవారు.

ఆ రాత్రి అలసిపోయి మంచంమీద వాలిపోయిన మిసెస్ కైలాసానికి మనస్సుమాత్రం ఎంతో తేలిగ్గా ఆకాశంలో ఎగురుతున్నట్టనిపించింది. అలసటతో మూతలుపడ్డ కళ్ళలో అసెంబ్లీహాలు కనిపించసాగింది.

తన గొప్పతనాన్ని గుడ్డి ప్రభుత్వం గుర్తించలేక పోయింది. కాని ప్రజలు గుడ్డివాళ్ళు కాదు! అందుకే వాళ్ళు గుర్తించారు. ఒకసారి తను బడ్జెట్ సెషన్ కు డైరెక్టర్ తో వెళ్ళి గాలరీలో కూర్చుంది! కిందకు చూస్తూ. ఒక బెంచి నుంచి మరో బెంచికి వెళుతూ, వాళ్ళతో వీళ్ళతో కబుర్లు చెబుతూ తిరిగే ఆడ ఎం. ఎల్. ఏ. లు పైన కూర్చున్న తనకు మానస సరోవరంలో విహరించే హంసల్లా కన్పించారు. కొందరు బాతుల్లా నడుస్తున్నట్టనిపించింది. ఆ నాడే తనకు అనిపించింది తను కూర్చోవలసింది గ్యాలరీలో కాదనీ, కింద హాలులోననీ, తన గొప్పతనాన్ని తను ఏనాడో గ్రహించింది. కాని ప్రజలే ఆలస్యంగా గుర్తించారు.

తన డైరెక్టరు తనను వింతమృగంలా చూసేవాడు. ఆ జానకి తలపొగు అంతా ఇంతాకాదు. రేపు తను ఎం. ఎల్. ఏ. అవుతుంది. మినిష్టర్ కూడా అవుతుంది. సి. యం. ను అడిగి తను ప్రత్యేకంగా ఆ కౌఖికి మినిష్టర్ అవుతుంది.

అన్నదు చూపిస్తుంది తన తడాఖా. లేకపోతే తనకు రివర్స్
ఇప్పించి ఎన్. జీ. ఓ. ని చేస్తామా? టెన్లు పాసు కా లేదట
తను. వెధవ టెన్లులు. ఆసలు తనలాంటి వాళ్ళకు ఎగ్జంప్ట్
ఇప్పించాలి ఆజానక్కి ప్రమోషన్ ఇచ్చి స్టీట్లో కూర్చో
పడతాడా?

తను ఎం. ఎల్. ఏ. అయాక అంత సింపుల్ గావుంటే
లాభంలేదు, కొంచెం స్మార్టుగా వుండాలి. పట్టుచీరల్లో తను
మరీ లావుగా పొట్టిగా కన్పిస్తుంది. నీల్కుచీరలు కావాలి.
హైహీల్స్ వేసుకుంటే తను మరీ అంత పొట్టిగా కన్పించడు.
అసెంబ్లీలో తను అలా అలా సరస్సులో బాబులా ఈదుతూ
నడస్తోంది. కలల్లోనుంచి నిద్రలోకి జారిపోయింది మిసెస్
కైలాసం.

“ఏమైనా ఈ ఎన్నికల రద్దీలో మిసెస్ కైలాసంగారికి
డబ్బుబాగానే కరిగింది. దాదాపు వున్నదంతా వదిలి పోయి
నట్టే. కొంచెం బాధ కలిగినా ... తీరా రంగంలో దిగాక
డబ్బుకు వెనకా ముందూ చూసుకుంటే ఎలా? ఆవార తను
గలిచాక సంపాదించుకోలేకపోతుందా? మినిష్టరు కాక
పోయినా హీన పక్షం డిప్యూటీ స్పీకర్ అయినా కాక
పోతుందా? అనుకుంటూ తృప్తి పడింది.

ఓట్ల లెక్కింపు ప్రారంభం అయింది. బయటకు
వెళ్ళాలంటే పెద్ద చిక్కే వచ్చిపడింది. చీర మార్పుకుందా
మాతే మారుచీర మంచిదిలేదు. అన్నీ విడిచేసి వున్నా.
పెట్టెలో ఒక్కటిలేదు. ఎలక్షన్స్ రద్దీలో పూటకొక్కటి

తోక్కేయడం జరిగింది. పట్టుచీరలన్నీ కారు దుమ్ములో ధ్వంసం అయినై, మహిళా ప్రచారకులంతా అందినంత వరకు కట్టిపారేశారు ... దొరికినంత వరకు ఎత్తుకుపోయారు.

అప్పటికీ వాళ్ళకోసం ఎన్ని చీరలు కొన్నదీ? షావు కారు కొట్లో అప్పచేసి తీసుకొంది. వాళ్ళందర్నీ మేపడానికి కాబూలీవాలా దగ్గర అప్పకూడా తీసుకొంది. ఎంత వితికినా ఒక్కటి మంచి చీర కప్పించలేకు. చిరారు వేసింది మిసెస్ కైలాసానికి.

ఒక ప్రక్క వోట్ల లెక్కింపు జరిగిపోతుండేమో! ఈ ఒంటి చీరతో ఎలా పోతుంది! తూ! పాడు! అంతకుమ్ము కొట్టుకొని నలిగిన చీర కట్టుకొని ఎలా పోవడం? అందరూ తనను చూస్తూ "ఈమేనా? మిసెస్ కైలాసం, ఎం. ఎల్. ఏ.?" అంటే తనకే కాకుండా తన పార్టీకి ఎంత నామోషీ? పోషియ్ కొత్తది కొందామంటే డబ్బులేదాయే! ఇప్పటికే చీరల బాపతు పద్దు చాలా పెద్దదే వుంది ఆ షావులో.

మిసెస్ కైలాసంగారి మెదడులోకి మెరుపుగా ఒక ఆలోచన వచ్చింది. సరాసరి బట్టల షావులోకి వెళ్ళి రెండు సిల్క్ చీరలు తీసింది. తొండర్లొనే తనకు డబ్బు వస్తుందనీ మొత్తం బాకీ ఒకేసారి తీరుస్తానని చెప్పింది. సంగతి అర్థం చేసుకున్న షావుకారు కిక్కుర మనకుండా ఇచ్చాడు. సాత బాకీతో పాటు కొత్తది కూడా రాబట్టుకోవాలనే ఆశతో.

సాయంకాలానికే ఫలితాలు తెలిశాయ్. మిసెస్ కైలాసానికి డిపాజిట్ గల్గింతు అయింది. అంటే మరీ అంత

అన్యాయంగా రాలేదు. ఎలక్షన్ ముందు విత్త్రా చేసు కున్న అభ్యర్థికంతు ఏడు వోట్లు ఎక్కువే వచ్చినై.

ఆవార్త విన్న మిసెస్ కైలాసానికి తల గిరున తిరిగి కైలాసంకేసి ఎగిరిపోతున్నట్టనిపించింది. ఏదో మైకం చుట్టే స్తోంది. కళ్ళముందు చిందర వందరగా నలిగి పడివున్న పట్టు చీరల కుప్పా, పద్దు పుస్తకంలో బట్టలషాపు షాపుకారు ... కాబూలీ ... వాలా ... గిరున రంగుల రాట్నంలా తిరుగు తున్నారు ఒకరి తర్వాత ఒకరు.

భారతదేశంలో ఈ సారి ఎన్నికల్లో మహిళల కిచ్చిన ప్రాతినిధ్యం ప్రపంచ చరిత్రలో అవూర్వం" రేడియో లో వినిస్తోంది.

మిసెస్ కైలాసం ఒక్కడొకొక వేళ్ళి రేడియోగొంతు నొక్కేసింది.

"వెధవ ప్రజలు ... మాబ్ ... మంద అవే గొర్రెల మంద ... ఎవరికి ఓటవ్యాలో తెలియని గొర్రెల మంద, ఈ మంద ఎప్పటికి మారుతుందో! ఈ దేశం ఎప్పటికి బాగుపడుతుందో!" పళ్ళు నూరబోయి నాలిక కరుచు కొని "అబ్బా!" అన్నది మిసెస్ కైలాసం.

ఎం. ఎల్. ఏ. గా పోటీచేసి ఓడి పోయిన మిసెస్ కైలాసం ఏమయిందీ ఎక్కడుందీ తెలుసుకొని మరొకసారి చెబుతాను.